

ประโยค ๑-๒

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อรุณ อรุณรุ่งอรุณ, สามเณรสัส อรุณจากมนุสสา เทว ภาค อเหตุ ๑ เอกจเจ “น
วต โน อิต ปุพเพ เอรูโป กกุขไฟ ทุฏฐปุพเพ, กถนุติ นาม เอรูโป ฌมมกถุ ชานนุโต เอตตัก
กาล มาตปิตุฏฐาเน ฐตวา อรุณนุทานัน มนุสสานัน เอกมปิ ฌมมปท น กถลลิตี กุชฉลิตู ๑
เอกจเจ “ลาภา วต โน, เย มย เอรูโป ภาทนต์ คุณ วา อคุณ วา อชานนุตาปิ อรุณนุทิมหา,
อิทานิ ปนสส สนุติเก ฌมม สลิตุ ลมิมหาติ ทุฏฐลิตู ๑ สมมาสมพทโรปิ ต ทิวส ปจจุสมเม โลก
โอลเกนโต วรรณคดีสุภาษิต อรุณนุทาเน อตตโน ญาณชาลสส อนโต ปวิญญู ทิสวา “กินนุ โข
ภวิสสตีติ อวชชนุโต อิมมตถุ อปชาเรลลิตู “วรรณคดีสุภาษิต อรุณนุทาเน เอกจเจ กุทธา, เอกจเจ
ตุฏฐา, มยท ปุตตสส ปน สามเณรสส กุทธา นริยคามิน ภวิสสนุติ, คนตพพเมว ตตถ มยา,
มยิ คเต, สพเพปิ เต สามเณเร เมตตจิจิตต กตวา กุทธา มุจจิสสนุตีติ ๑ เตปิ มนุสสา ภิกขุสงฆ
นิมนเตตวา คามัน คนตวา มนุสสา การตวา ยาคุภตตาทินิ สมปาเทตวา อานานิ ปญญาเปตวา
สงฆสส อากมน โอลเกนตา นิสลิตู ๑

แปล โดยอรรถ

๒ ภิกขุปี สรรพภูษิตคน กตวา ภิกขาจารเวลาย คามัน ปวิสสนุตา สามเณร ปุจฉลิตู “กี นุ
ติสส อมเหติ สทธี คมิลลิตู อุกาหุ ปจจติ ๑ “มม คมนนเวลายเมว คมิลลิตู, คจจถ ตุมเห
ภนเตติ ๑ ภิกขุ ปตตจิวรมาทาย ปาวิสลิตู ๑ สตถา เซตวนสมมียะ จิวร ปารูปิตวา ปตตมาทาย
เอกจิจตทกขณเนว คนตวา ภิกขุณ ปุโรโต ลิตเมว อตตทานัน ทสเสลลิตู ๑

เฉลย

ฉบับ.๓ วนวาลีตีสุตตเถร วตฺถุ น.๑๘๓-๑๘๔

(อ้างอิงจาก ธรรมปทัฏฐกถา ภาค ๓ แปลโดยพญชนะ พระราชปริยัติโมลี (สุทัศน์))

แปล โดยพญชนะ

๑ อรุณ อุคคจจนฺเต, สามเณรสฺส อุปฺภฺจฺจกมฺนุสฺสา **เทว ภาค** อเหตุ ๑ เอกจฺเจ “น
วต โน อิตฺ ปุพฺเพ เอรุโป **กกุขไฟ** ทิฏฺฐปุพฺเพ, **กถณฺทิ นาม** เอรุโป ธรรมกถํ ชานฺนโต เอตฺตํ
กาลํ **มาตาปีตฺถุจฺจเน** สฺสฺวา **อุปฺภฺจฺจกมฺนุสฺสานํ** มฺนุสฺสานํ เอกมฺปิ ธรรมปทํ น กเถสฺสิตฺติ กุชฺฉิสฺสุ ๑

๑ ครั้นเมื่ออรุณ ขึ้นไปอยู่, อ.มนุษย์ผู้อุปฺภฺจฺจก ท. ของสามเณร **เป็นส่วนสอง** ได้เป็นแล้ว ๑
(อ.มนุษย์ ท.) บางพวก โกรธแล้ว ว่า (อ.บุคคล) **ผู้หยาบช้า** ผู้มีอย่างนี้เป็นรูป เป็นผู้อันเรา ท. เห็นแล้ว-
ในก่อน (ย่อมนั้น) ในกาลก่อน (แต่กาล) นี้ ทามีได้หนอ, (อ.สามเณรนั้น) รู้อยู่ ซึ่งวาทเป็นเครื่องกล่าว-
ซึ่งธรรม อันมีอย่างนี้เป็นรูป ไม่กล่าวแล้ว ซึ่งบทแห่งธรรม แม้บทหนึ่ง แก่มนุษย์ ท. ผู้ตั้งอยู่ **ในฐานะ-**
เพียงดั่งมารดาและบิดา แล้วจึงบำรุงอยู่ สิ้นกาล อันมีประมาณเท่านี้ ชื่ออย่างไรแล ดังนี้ ๑

เอกจฺเจ “ลามา วต **โน, เย มย** เอรุโป ภทฺทํ คุณํ वा อคุณํ वा อชานฺนตาปี อุปฺภฺจฺจกิมฺหา,
อิทานิ ปนสฺส สฺนฺติเก ธรรมํ โสตุํ ลมิมฺหาติ **ตุลฺลิสฺสุ** ๑

(อ.มนุษย์ ท.) บางพวก **ยินดีแล้ว** ว่า **อ.เรา ท. เหล่าใด** แม้ไม่รู้้อยู่ ซึ่งคุณ หรือ หรือว่า (ซึ่งโทษ) มิใช่คุณ
บำรุงแล้ว ซึ่งท่านผู้เจริญ ผู้มีอย่างนี้เป็นรูป, อ.ลมา ท. หนอ (มีอยู่) **แก่เรา ท. (เหล่านั้น)**, อนึ่ง ในกาลนี้
(อ.เรา ท.) ได้แล้ว เพื่ออันฟัง ซึ่งธรรม ในสำนัก (ของท่านผู้เจริญ) นั้น ดังนี้ ๑

สมมาสมพุทโธปี ต่ ทิวส์ **ปัจจุสมเย** โลก โอลเกนโต วนวาสิติสสส อฏฐากูเก อตตโน
ญาณชาลสส อนโต **ปริฎฐ** ทิสวา “กินุ โข ภาวิสตีติ **อาวชุนโต** อิมมตถ์ อปชาเรสิ

แม่ อ.พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรวจดูอยู่ ซึ่งโลก **ในสมัยเป็นที่ชัดเจนเฉพาะซึ่งมีด** ในวันนั้น ทรงเห็นแล้ว
ซึ่งอฏฐากู ท. ของสามเณรชื่อว่าวนวาสิติสสะ **ผู้เข้าไปแล้ว** ในภายใน แห่งข้ายคือพระญาณ
ของพระองค์ **ทรงรำพึงอยู่** ว่า **(อ.เหตุ)** อะไรหนอแล จักมี ดังนี้ ทรงใคร่ครวญแล้ว ซึ่งเนื้อความ นี้

“วนวาสิติสสส อฏฐากู เอกจเจ กุฑธา, เอกจเจ ตฏฐากู, มยหิ ปุตตสส ปน สามเณรสส **กุฑธา**
นिरยคามิโน ภาวิสสนติ, **คนุตพุพเมว** ตตถ มยา, มยิ คเต, สพุเพปี เต สามเณเร เมตตจิตตํ
กตวา กุฑธา มุจจิสสนตีติ ๑

ว่า อ.อฏฐากู ท. ของวนวาสิติสสะ บางพวก โกรธแล้ว, บางพวก ยินดีแล้ว, ก็ **(อ.อฏฐากู ท.)**
ผู้โกรธแล้ว ต่อสามเณร ผู้เป็นบุตร ของเรา **เป็นผู้ไปสู่รอกโดยปกติ** จักเป็น, อันเรา **พึงไป (ในที่)** นั้นนั่น
เทียว, ครั้นเมื่อเรา ไปแล้ว, **(อ.อฏฐากู ท.)** เหล่านั้น แม่ทั้งปวง กระทำแล้ว ซึ่งจิตมีเมตตา ในสามเณร
จักพ้น จากทุกข์ **ดังนี้** ๑

เตปิ มนุสสา ภิกขุสงฆ์ นิมนตตวา คามं คนตวา มนุสเป **กาเรตวา** ยาคุกตตาทินิ สมปาเทตวา
อาสนานิ ปญญาเปตวา สงฆสส อากมนั **โโอลเกนตา** นิสีทิสู ฯ

อ.มนุสยั ท. แม้เหล่านั นิมนตแล้ว ซึ่งหมู่แห่งภิกษุ ไปด้วย สู่บ้าน **(ยังกันและกัน)** ให้กระทำแล้ว
ซึ่งมณฑป **(ยังวัตถุ ท.)** มีข้าวต้มและข้าวสวยเป็นต้น ให้ถึงพร้อมแล้ว ปลูกแล้ว ซึ่งอาสนะ ท.
นั่งแลดูอยู่แล้ว ซึ่งการมา แห่งพระสงฆ์ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒ ภิกษุปี **สรีรปฏิษคคน** กตวา ภิกษาจารเวลาย คามั ปวิสนตทา สามเณรํ ปุจจิสู "กั นุ
ติสส อมเทหิ สทธี คมิสสสิ **อุทาหุ** ปจจาทิ ฯ "มม คมนเวลายเมว คมิสสามิ, คจจถ ตุมहे
ภนเตติ ฯ ภิกษุ ปตตจิวรมาทาย ปาวิสีสุ ฯ สตถา เขตวนสมึเยว จิวรํ ปารุปีตวา ปตตมาทาย
เอกจิตตกขณเณว คนตวา ภิกษุณั ปุโรโต **ฐิตเมว** อตตทานั ทสเสสิ ฯ

๒ แม้ภิกษุทั้งหลายทำการ**ชำระสรีระ**แล้ว เมื่อจะเข้าไปสู่บ้านในเวลาเที่ยวภิกษา จึงถามสามเณร
ว่า "ติสสะ เธอจักไปพร้อมกับพวกเราหรือ ๑ จักไปภายหลัง ?" ฯ สามเณรกล่าวว่า กระผมจักไปในเวลา
เป็นที่ไปของกระผม**ตามเคย**, นิมนตท่านทั้งหลายไปเถิด ขอรับ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ถือบาตรและจิวร
เข้าไปแล้ว ฯ พระศาสดา ทรงห่มจิวรในพระเชตวันนั้นแล แล้วทรงถือบาตร เสด็จไปโดยขณะจิตเดียว
เท่านั้น ทรงแสดงพระองค์**ประทับยืน**ข้างหน้าภิกษุทั้งหลายทีเดียว ฯ